

Kirjallisuus, vastarinta, yhteiskunta! Litteratur, motstånd, samhälle!

Kirjallisuudentutkijain Seuran vuosiseminaari 2015

Tampereen yliopistossa 12.–13.5.2015

Seminaarin ohjelma

Tiistai 12.5.2015

9– **Ilmoittautuminen** (Pinni B -rakennuksen ala-aula)

10.00–10.15 **Avaussanat**

Seuran puheenjohtaja Toni Lahtinen

10.15–11.30 **Keynote-esitelmä (sali Pinni A1081)**

Mikko Lehtonen: Tekstit tekoina. Representaatio, performativisuus, tutkimus

11.30–12.30 Lounas

12.30–14.30 **Työryhmät 1, 2, 3 ja 4**

1. Spekulaatiivinen fiktio (sali Pinni B3111)

Pj. Merja Polvinen

Hanna-Riikka Roine, Tampereen yliopisto: Maailma toisenlaisena. Spekulaatiivinen fiktio vaihtoehtojen tarjoajana

Sarianna Kankkunen, Helsingin yliopisto: Vastarinnan tilalliset keinot Maarit Verrosen romaanissa *Karsintavaihe*

Marjut Puhakka, Oulun yliopisto: Maailma zombiapokalypsin jälkeen?

Tommi Nieminen, Itä-Suomen yliopisto: Eikö kieli voi luoda utopiaa?

2. Seksi, halu ja affektit (sali Pinni B3117)

Pj. Hanna Storm

Hanna Etholén, Helsingin yliopisto: ”Sinä olit seksuaalisesti kiihottunut, Anastasia” – Nautinto, valta ja tahdon ilmaiseminen *Fifty Shades of Greysä*

Pekka Kilpeläinen, Itä-Suomen yliopisto: Seksin ylijärjetykset representaatiot James Baldwinin romaanissa *Just Above My Head*

Silja Kukka, Oulun yliopisto: Seksuaalisuuden ja pornon monet muodot slash-fanifiktiossa

Anna Ovaska, Helsingin yliopisto: Seksuaalinen halu ja affektiivisen vastarinnan muodot Helvi Hämäläisen romaanissa *Kaunis sielu*

3. Absurdi, pastissi, satiiri (sali Pinni B3118)

Pj. Hannu Poutiainen

Erika Laamanen, Helsingin yliopisto: Lauri Viidan runojen satiirisuus

Hanna Lahdenperä och Kristina Malmio, Helsingfors universitet: Parodi, pastisch och kritiken av det senmoderna i Monika Fagerholms prosa

Mari Hatavara, Tampereen yliopisto: Historiografinen metafiktio vastaansanomisen lajina

Topi Lappalainen, Helsingfors universitet: Stella Parlands *Glossarium över förgätna fejder* som en absurdistisk motståndsaktion

4. Posthumanismin vastarinta (sali Pinni B4115)

Pj. Kaisa Kurikka

Lauri Myllymäki, Tampereen yliopisto: Kerronnallinen erämaa. Cormac McCarthyn *Blood*

Meridian ja ekosentrinen kerronnan estetiikka

Heta Marttinen, Jyväskylän yliopisto: (Ei-)inhimillisyys narratiiveissa ja narratologiassa

Elsi Hyttinen, Turun yliopisto: Maaseudun tulevaisuus: epäonnistuva posthumanistinen fantasia

Samuli Björninen, Tampereen yliopisto: Luddiitti nousee: ei-elollinen vastarinta ja luddiittihenki Thomas Pynchonin romaaneissa ja ”Luddiittiesseessä”

14.30–15 Kahvitauko

15–17 Työryhmät 5, 6, 7 ja 8

5. Dystopia, utopia ja apokalypsi (sali Pinni B3111)

Pj. Saija Isomaa

Maria Laakso, Tampereen yliopisto: Suomen tulevat sodat. Arto Paasilinnan, Mikko-Pekka Heikkisen ja Teemu Kaskilahden hypoteettiset sotaromaanit yhteiskunnallisina dystopioina
Thekla Musäus, Greifswaldin yliopisto: Satujen ja legendojen utopiat Karjalaan liittyvässä kirjallisuudessa

Toni Lahtinen, Tampereen yliopisto: Titanicin kannella. Historia, myytit ja riskiyhteiskunta

Veronica Pimenoffin romaanissa *Risteilijät*

Mikko Mäntyniemi, Tampereen yliopisto: Yksin keskellä maailmanloppua – Toimivan yksilön rooli apokalyptisissä kertomuksissa

6. Seksi, halu ja affektit (sali Pinni B3117)

Pj. Hanna Etholén

Hanna Storm, QFemZine: ”Enkä ikinä saa lapsia”. Reproduktion, seksin ja äitiyden suhteista ja pakoista suomalaisissa syömishäiriöromaanissa

Jani Ylönen, Itä-Suomen yliopisto: Geenien ja/tai halun vallassa – Teknologia, halu ja ruumiillisuus tieteiskirjallisuudessa

Heta Rundgren, Université Paris ja Helsingin yliopisto: Naishalu ja mieskeskeisen seksuaalisuuden kritiikki postnormaalissa realismissa

Tuija Saresma, Jyväskylän yliopisto: Ironia suojakeinona? Misogynistinen esseistiikka ja kirjallisuudentutkimuksen vastuu

7. Hahmot ja kuvat (sali Pinni B3118)

Pj. Hanna Mäkelä

Leena Romu, Tampereen yliopisto: Puen ylleni nämä vaatteet – naiseen kohdistuvien roolien ironisointi Kati Kovácsin sarjakuvissa

Essi Varis, Jyväskylän yliopisto: Sarjakuva + sankari + fani = vastarinnan välineistö?

Kati Launis, Turun yliopisto: Lapsi ja pahuus: kirjallisuuden lapsihahmoista

Mikko Kallionsivu, Tampereen yliopisto: ”Ensinnä lahoavat läskit”. Myöhäiskeskiajan kuolemantanssit yhteiskuntakritiikin näkökulmasta

8. Materia ja affektit (sali Pinni B4115)

Pj. Laura Piippo

Anna Helle, Jyväskylän yliopisto: Tunteet ja raha Eino Santasen *Tekniikan maailmat* -kokoelmassa

Laura Piippo, Jyväskylän yliopisto: ”650 sivua tiivistettyä hulluutta on liikaa” – Jaakko Yli-

Juonikkaan *Neuromaani* (2012) elämystalouden kitkana ja polttoaineena

Miikka Laihininen, Turun yliopisto: Materiaalinen vastarinta 2000-luvun suomalaisessa runoudessa

Vesa Kyllönen, Helsingin yliopisto: Informaatio ja vastarinta Richard Powersin romaanissa *The Gold Bug Variations*

Keskiviikko 13.5.

10–12 Työryhmät 9, 10, 11 ja 12

9. Dystopia, utopia ja apokalypsi (sali Pinni B3111)

Pj. Maria Laakso

Saija Isomaa, Tampereen yliopisto: Totalitaristisen yhteiskunnan kehkeytyminen dystopiaperinteessä

Hanna Samola, Tampereen yliopisto: Kuinka paeta Siniparran talosta? Henkilöhahmon kapina dystooppisissa Siniparta-sadun uudelleenkirjoituksissa

Lieven Ameal, Helsingin yliopisto: Vaihtoehtoisia tulevaisuusvisioita Jätkäsaaresta. Utopioiden ja dystopioiden rinnakkaiselo Hannu Mäkelän *Hyvässä jätkässä* (2009), Antti Tuomaisen

Parantajassa (2012) ja Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston julkaisuissa

Juha Raipola, Tampereen yliopisto: Mihin menet, utopia? Dystopian ja antiutopian rajankäynti Leena Krohnin tuotannossa

10. Risteävien erojen vastarinta (sali Pinni B3117)

Pj. Hanna Mäkelä

Jarkko Oraharju, Turun yliopisto: Muistin vastarinta – menneisyyden haltuun ottamisesta kaunokirjallisuudessa

Kaiju Maria Harinen, Turun yliopisto: Länsiafrikkalainen naiskirjallisuus ja vastarinta

Anna Pehkoranta, Jyväskylän yliopisto: Racial Transgressions in the Posttrace Era: Whiteness, Kinship, and the Critique of Postethnicity in Chang-rae Lee’s *Aloft*

Hanna Mattila, Sámi allaskuvla ja Tampereen yliopisto: Poeettinen ja poliittinen luonto Nils-Aslak Valkepään runoudessa

11. Essee, laji, vastarinta (sali Pinni B3118)

Pj. Veli-Matti Pynttäre

Niko Salovaara, Itä-Suomen yliopisto: Antti Nylénin esseetuotanto ja ironian kulttuuri

Patrik Aaltonen, Helsingin yliopisto: Essee käsitehistoriallisesta näkökulmasta

H. K. Riikonen, Helsingin yliopisto: Yrjö Niiniluoto – päätoimittaja ja esseisti

Veli-Matti Pynttäre, Turun yliopisto: Esseet kulttuurisen vastarinnan lajina

12. Usko, pyhä, tabu (sali Pinni B3109)

Pj. Katja Seutu

Kaisa Kaukiainen, Helsingin yliopisto: Uskonnot suunnannäyttäjinä Margaret Atwoodin

MaddAddam-dystopiassa

Riitta Jyttilä, Turun yliopisto: Kuvittelun keinoin. Trauma ja tarinankerronta Elina Hirvosen romaaneissa

Teemu Jokilaakso, Tampereen yliopisto: Pyhä kirjallisuudessa yhteiskunnan ja yksilön välisen suhteen määrittäjänä

Markku Nivalainen, Jyväskylän yliopisto: Thesis, antithesis, Godot: Reading Beckett through Adorno

12–13 lounas

13–15 Työryhmät 13, 14 ja 15

13. Kapitalismi ja vastarinta (sali Pinni B3111)

Pj. Jussi Ojajärvi

Ilkka Pirttilä, Itä-Suomen yliopisto ja Tampereen yliopisto: Kirjallisuuden tulkinnat suomalaisesta työelämästä ja kapitalismista 2000-luvulla

Jussi Ojajärvi, Oulun yliopisto: Arto Salminen ja luokkakamppailun poetiikka

Riikka Ylitalo, Jyväskylän yliopisto: Runouden keinoin kapitalismia vastaan. Pentti Saarikosken 1960-luvun lyriikan poliittinen runousoppi

Hanna Kuusela, Suomen Akatemia ja Tampereen yliopisto: Kirjalliset kollaboraatiot ja atomisoiva kapitalismi

14. Kirjallisuuden monikielisyys, monikielinen yhteiskunta (sali Pinni B3117)

Pj. Heidi Grönstrand

Heidi Grönstrand, Turun yliopisto: Omaelämäkerrallisen kirjallisuuden monikielisyys ja kääntämisen kysymykset

Ralf Kauranen, Turun yliopisto: Sarjakuvan monikieliset julkaisukäytännöt Suomessa

Julia Tidigs, Helsingin yliopisto ja Markus Huss, Södertörn University: The Reader as Multilingual Soloist. Linguistic and Medial Transgressions in the Poetry of Cia Rinne

Olli Löytty, Turun yliopisto: Kieli ja kirjallisuudellisuus Hassan Blasimin teosten vastaanotossa

15. Lukeminen, lukija ja lukijat (sali Pinni B3118)

Pj. Siru Kainulainen

Jarkko Toikkanen, Tampereen yliopisto: Onko lähilukemisesta lupa puhua?

Tommi Hjelt, Turun yliopisto: Lukeminen moderniteetin kokemuksena: lukija ja kysymys kokonaisuudesta Hermann Brochin romaanitrilogiassa *Die Schlafwandler*

Siru Kainulainen, Turun yliopisto: Lukeminen kommunikaationa

Anna Hollsten, Helsingin yliopisto: Kirjallisuuden ja tunteiden tutkimuksen lukijakäsityksistä

15–15.30 Values of Literature -teoksen julkaisutilaisuus. Kahvitarjoilu (Pinni B:n aulabuffet)

15.30–16.15 **Paneelikeskustelu:** Kirjallisuudentutkimus ja yhteiskunta. Keskustelijoina Olli Löytty, H. K. Riikonen ja Hanna Kuusela. Keskustelua johtaa Toni Lahtinen. (Sali Pinni B1096)

16.15–17.00 **Puheenvuoro:** Sanna Nyqvist ja Outi Oja: Tutkijan etiikka, (itse)sensuuri ja yleisösuhte. (Sali Pinni B1096)

Tauko

17.15–18.15 **Kirjailijavieras Johanna Sinisalo:** Alistus, toiseus, kapinallisuus! Vallankäytön ja vastarinnan mekanismit dystopiateksteissä. (Sali Pinni B1096)

Konferenssin lopetus

Seminaarin järjestäjät:

Kirjallisuudentutkijain Seura

Tampereen yliopiston Kieli-, käännös- ja kirjallisuustieteiden yksikkö (LTL)